

Energieplan VVD Deventer

Concept 02-02-2020

Een duurzaam Deventer zonder windmolens en zonneweides

De Rijksoverheid heeft iedere gemeente opgedragen mee te werken aan de energietransitie. Plannen voor Deventer – meer windmolens, een buitengebied vol zonneweides – stuiten nu al op veel weerstand. De VVD wil het daarom anders doen.

Duurzaamheid is volgens de VVD ook duurzaam omgaan met de natuur. Met al het moois dat Deventer biedt. Daar zet je niet zomaar torenhoge windmolens neer die het uitzicht bederven. Of eindeloze velden vol zonnepanelen, die ieder leven eronder smoren en het landschap duurzaam verpesten (Deventer, 2019). Waar ook nog eens niemand op zit te wachten. (Klaassen, 2020) en die desastreus zijn voor de biodiversiteit (Boersma, 2020). En dan hebben we het nog niet eens over de praktische haalbaarheid, zoals een elektriciteitsnet dat al die extra wiebelstroom helemaal niet aankan (Middel, 2019). Of het simpele gegeven dat de gemeente niet zelf al die gronden in bezit heeft en er dus medewerking nodig is van misschien wel tientallen eigenaren en investeerders.

Tientallen nieuwe windmolens in het buitengebied plaatsen en honderden hectares aan zonnepanelen, is dan ook onrealistisch. We moeten af van het idee dat zonnepanelen en windmolens de toekomst zijn. Zeker met de huidige stand van de techniek. Echte duurzaamheid vraagt om slimmere plannen.

Wij laten in dit energieplan zien hoe het wel kan. Geen 2030 energieneutraal, maar gewoon de landelijke doelstellingen volgen. Wel ruimte voor initiatieven uit de markt, geen opdringerige gemeente die inwoners gaat vertellen wat ze wel en niet mogen. Wel concrete zaken voor elkaar krijgen op het gebied van duurzaamheid, niet alleen maar doembeelden schetsen en papieren plannen.

Dit plan gaat over kansen zien en pakken. Dit plan gaat over vertrouwen in de mens. Het vertrouwen in de mens om met échte oplossingen te komen voor de uitdagingen van deze tijd. Dit plan gaat over vrijheid geven aan inwoners om zelf stappen te zetten in duurzaamheid.

Kortom, dit plan gaat over realistisch duurzaamheidsbeleid. Beleid dat wél werkt en echt resultaten boekt.

Maar dit plan is nog niet af. We staan open voor ideeën. Ideeën uit de samenleving, van het college, van de raad. Het moet een plan zijn dat gedragen wordt en als basis moet dienen voor hoe wij in Deventer met duurzaamheid omgaan.

Wij kiezen voor innovatie. Voor zonnepanelen op daken, voor besparingen en voor duurzame oplossingen. Voor maatregelen die geen desastreuze impact hebben op onze leefomgeving, met een hoofdrol voor de Deventenaren en een bijrol voor het gemeentelijke apparaat.

Inhoud

Einddoel	5
Status document	5
Uitgangspunten	6
Rol gemeente	6
Energiemix	7
Wat gaan we concreet doen?	8
<i>Innovatie</i>	8
<i>Zon op dak</i>	8
<i>Besparingen en collectief inkopen</i>	9
<i>Waterstof</i>	9
Literatuurlijst	10

Einddoel

Het klimaatakkoord kent een paar doelen die onderverdeeld zijn in pijlers. Als Deventer dragen wij hier ons steentje aan bij. Dat doen we onder andere op het gebied van elektriciteit op land. De gemeente Deventer volgt dan ook de landelijke doelstellingen. Dat betekent in de praktijk dat in 2030 49% minder uitgestoten moet worden ten opzichte van 1990 en in 2050 95 procent of meer (Klimaatakkoord, 2019).

Binnen de pijler elektriciteit van het klimaatakkoord is het vooral van belang dat in 2030 een totale hoeveelheid energie van 35 TWh via windenergie en zonne-energie gerealiseerd moet worden (Deventer, 2019). Wij kiezen ervoor om fors te investeren in energiebesparing en in zonnepanelen op dak met ruimte voor kleinschalige zonneparken. Mocht blijken dat dit in 2030 onvoldoende is, dan gaat Deventer via de partners in de Regionale Energiestrategie in gesprek met het Rijk, met de boodschap dat de ambitie op het gebied van duurzaamheid onhaalbaar is met alleen zon- en windenergie. Daarmee zullen we waarschijnlijk niet de enige zijn.

We willen er in elk geval voor waken dat het middel, wind- en zonne-energie, een doel op zich wordt waardoor we geen oog hebben voor alternatieven. Het einddoel zoals het rijk dus geformuleerd heeft, wordt onderstreept maar de manier waarop biedt ruimte. Oftewel, de hoe-vraag is nog open en kan per twee jaar verschillen.

Status document

We leven in een wereld waar mensen zelf de vrijheid hebben om te ondernemen. We leven in een wereld waar elke dag start-ups bijkomen, met nieuwe innovatieve ideeën. We leven in een wereld waar innovatieve, veilige kerncentrales worden gebouwd. Waar telkens weer nieuwe oplossingen worden gevonden voor de problemen die op ons afkomen.

We willen ons dan ook niet voor de komende jaren of zelfs decennia vastleggen op technieken die morgen achterhaald zijn. We kiezen er voor om elke twee jaar het energieplan tegen het licht te houden. Met twee vragen: wat is de stand van de techniek en wat gaan we in Deventer de komende twee jaar doen?

Op deze manier kunnen wij een proeftuin worden voor nieuwe ideeën op het gebied van duurzaamheid. We kunnen snel en flexibel inspelen op nieuwe technieken en tegelijk slaan we piketpalen voor doelen op de korte termijn. Dit document is dan ook nooit af. Het is in ambtenarenjargon een levend document en kan als het nodig is en de ontwikkelingen erom vragen continu aangepast worden.

Uitgangspunten

De markt zal een steeds grotere rol spelen op het gebied van duurzaamheid, waardoor ook zonder ingrijpen van de overheid consumenten en bedrijven nog veel meer gaan besparen en zelf duurzame energie gaan opwekken.

Met de voortschrijdende techniek zullen de grote klappers op duurzaamheidsgebied zich in elk geval nog voor gaan doen. We hoeven niet in een rechte lijn maar in een curve naar energieneutraal 2050 te werken.

Inwoners behouden hun vrijheid om zelf keuzes te maken op duurzaamheid. Van dwang kan geen sprake zijn.

Zonnepanelen op land zijn een laatste optie. We geven voorrang aan initiatieven die minder impact hebben op het ruimtegebruik en minder desastreus zijn voor het landschap.

Met de huidige stand van de techniek op windmolengebied gaan we geen extra windmolens plaatsen binnen de gemeentegrenzen.

Niet alle energie die we in Deventer gebruiken hoeft ook daadwerkelijk op Deventer grondgebied opgewekt te worden.

Rol gemeente

Enkele tonnen reserveren voor duurzaamheid is bij lange na niet genoeg voor een gemeentelijke voorttrekkersrol, en meer zal het gezien de staat van de gemeentefinanciën ook niet worden. Het is aan de markt en het Rijk. Deventer zelf houdt twee taken over: we faciliteren kansrijke innovatie en staan iedereen bij die zelf duurzame energie wil opwekken. Nederland is immers een netwerksamenleving. Een voorttrekkersrol is dan ook niet meer van deze tijd en bovendien schept het onrealistische verwachtingen bij andere partijen, wat alleen maar de lokale ontwikkelingen en initiatieven op duurzaamheid frustreert.

Energiemix

Om te komen tot een duurzaam Deventer zullen we met de huidige techniek verschillende duurzame bronnen aan moeten boren. Met de techniek van nu zien we dat het hele buitengebied volgebouwd zou moeten worden. Andere energiebronnen zijn dus nodig of de huidige generatie zonnepanelen en windmolens moet nog flinke stappen maken. Deze energiemix is dan ook geen einddoel. Het is een levende energiemix die we in de loop der jaren aanvullen om tot het totaal te komen van 3642 terajoule om energieneutraal te worden. Wel met die kanttekening dat 3642 terajoule geen hard gegeven is en door nog verder in te zetten op besparing ook minder kan worden. Immers, elke niet gebruikte joule is er één die we niet hoeven op te wekken.

Daarnaast staan er al verschillende technieken in potlood ingevuld die in de toekomst een rol zouden kunnen spelen. Het is niet gezegd dat dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren, maar de blik moet breed blijven en geen optie wordt vooraf afgeschreven.

Tabel 1: De levende energiemix.

Bron: de ingevulde cijfers zijn overgenomen uit het energieplan (Deventer,2019)

	Hoeveelheid energie (TJ)	Oppervlakte
Zon op daken woningen	254	
Zon op daken bedrijven	140	
Zon op daken buitengebied	79	
Zon op grond stedelijk gebied	163	48
Zon op grond bedrijventerreinen	221	65

Zon op grond beschermde gebieden	0	0
Zon op grond overig buitengebied	0*	0*
Windmolens met de techniek van 2020	0	0
Nieuwe technieken	-	-
Kernenergie/thorium	-	-
Waterkracht	-	-
Opgewekte duurzame energie buiten eigen grondgebied	-	-
Totaal	857	113
Eindoel	3642	

**Kleinschalige zonneparken kunnen er komen. Is nog onbekend hoeveel dit precies oplevert.*

Wat gaan we concreet doen?

Ondanks de beperkte rol van de overheid gaan we dus wel dingen doen en keuzes maken. Initiatieven die voor duurzame energie zorgen, kunnen op onze steun rekenen. Daarbij zoeken we de grenzen van het lokale beleid en de wetgeving op. De gemeente durft en denkt actief mee om belemmeringen weg te nemen.

Innovatie

Samen met partners maken we plannen om innovatie op het gebied van duurzame energie te bevorderen of te faciliteren. Dit kan zowel in regionaal (Cleantech, RES) verband zijn als lokaal opgezet worden. Het college komt voor de begroting van 2020 met een plan om innovatie aan te jagen.

Zon op dak

Inwoners en bedrijven worden aangemoedigd om de daken vol te leggen met zonnepanelen. We brengen daarvoor ook in kaart wat de belemmeringen zijn. Zonnepanelen op bedrijfsdaken brengen we onder in de veel bredere aanpak van toekomstbestendige bedrijventerreinen. Daaronder vallen onder meer het maken van afspraken met de top tien van veelgebruikers, en het verbinden van aanbod en vraag naar energie, warmte en grondstoffen via de zogenaamde circulaire hotspots en Transform voor bedrijventerreinen (Deventer, 2019).

Voor zon op daken in het buitengebied liggen initiatief en verantwoordelijkheid bij de ondernemer zelf. Het grootste probleem op dit moment is het aansluiten van nieuwe zonnepanelen op het net. Als gemeente spreken wij de netbeheerder aan op de afspraken die wij hebben gemaakt en vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

In de bebouwde omgeving zijn verschillende plekken geschikt voor plaatsing van zonnepanelen, zoals sportparken, overdekte parkeerplaatsen en groenstroken langs wegen. De eerste stap is het in kaart brengen van potentiële locaties. Vervolgens moet nader worden onderzocht, al dan niet samen met de eigenaar, of het praktisch en financieel haalbaar is om een zonnepaneel aan te leggen. Voor de Voorjaarsnota 2020 is in kaart gebracht waar kansen liggen en wat nodig is voor realisatie. Hierbij wordt in terajoule aangegeven wat het totale potentieel is en wat een realistische doelstelling tot en met 2022 (Deventer, 2019).

Besparingen en collectief inkopen

Daarnaast nemen wij een actieve rol, gericht op promotie, informatie en collectief inkopen. Na vaststelling van het energieplan maken we een plan van aanpak, waarvan de financiële consequenties worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2021. Dit moet leiden tot een totaal opgewekt duurzaam vermogen van 254 TJ in 2030 (Deventer, 2019)

Waterstof

We verkennen de mogelijkheden op het gebied van waterstof zoals een waterstoftankstation en komen met een plan van aanpak over hoe we de mogelijkheden die waterstof biedt optimaal kunnen inzetten. Deze verkenning ligt er voor de voorjaarsnota en een eerste waterstoftankstation staat er voor 2022 door een derde partij. Hierbij zoeken we actief de samenwerking op met marktpartijen en andere potentiële partners.

Literatuurlijst

Boersma, H. (2020, 21 januari). Hoe de energietransitie ten koste gaat van de biodiversiteit (en wat we daaraan kunnen doen). Vrij Nederland. Geraadpleegd van <https://www.vn.nl/biodiversiteit-energietransitie/>

Gemeente Deventer, (2019) Concept Energieplan. Geraadpleegd van <https://deventer.raadsinformatie.nl/document/8309726/1>

Klaassen, B. (2020, 15 januari). Vrees voor Deventer buitengebied boordevol zonnepanelen: 'Bewoners schrikken zich apelazarus'. Geraadpleegd op 23 januari 2020, van <https://www.ad.nl/deventer/vrees-voor-deventer-buitengebied-boordevol-zonnepanelen-bewoners-schrikken-zich-apelazarus%7Eafcef971/?referrer=https://www.google.com/>

Rijksoverheid. (2019). *Klimaatakkoord*. Geraadpleegd van <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Middel, M. (2019, 10 oktober). Te weinig ruimte voor alle opgewekte stroom. NRC. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/10/10/te-weinig-ruimte-voor-alle-opgewekte-stroom-a3976268>